

γέρικο, διβεντέ = γίνεται, καταντάει· ἐξ ἀγερωμοῦ) Ἀπουλ. Κοριλ.)

Τὰ τ-τὴν ἄτσουμάα τὸ ἁμάλι της,
γλείφω τσ' ἀνεγλείφω τὸ παιάτσι μου,
τὸ τριφταρμισμένο, τὸ ξεφταρμισμένο
(σὰν τὴν ἀγελάδα τὸ δαμάλι της, γλείφω καὶ ξεαναγλείφω
τὸ παιδάκι μου, τὸ ματιασμένο τρεῖς φορές, τὸ ξεματιασμέ-
νο· ἐξ ἐπωδ.) Κάρπ.

Ἦμοιν παιδίκος τζ' ἀντιπαιδίκος | τζ' ἐγλεπα βουθίκια
τζαὶ δαμάλια
τζαὶ τ' ἄι-Γιωρκουῦ βουδάλια
(ἐγλεπα = ἐπιτηροῦσα, βουδάλια = βουβάλια· ἐξ ἐπωδ.)
Κύπρ. || Ποίημ.

— Ἐνα μαχαιοβογάλη
τοῦ Φλώρον τ' ἀγριόπαιδο, τὸ βραχοκαταλήτη,
ποῦ μ' ἔνα γρόθο ἐσκότωσε τριέτικο δαμάλι
αὐτὸν τὸν Λάμπρο θέλεις;

Α. Βαλαωρ., Ἔργα 3, 369, Συνών. ἀγελαδάκι, βιδέ-
λο, διὰ τὸ ὅπ. βλ. βιδέλλο 1, μοσχαρακι, μο-
σχάρι, ταυρί. β) Συνεκδ., σφαγὴ μόσχου Κύπρ.:

Ἄν ἴχως τσ' ἐδινάστην τον, ἔν κάλλιον παλληκάριν,
κάλλιον τον παίξει τὸ σπαθίν, κάλλιον τον τὸ κοντάριν,
τὸ γαῖμαν τοῦ Σαρατσηνοῦ ἐτῶν ἔδωκεν δαμάλιν

(ὡς σφαζόμενον δαμάλι). γ) Τὸ κρέας νεαροῦ μόσχου Λεξ.
Δημητρ.: Συνών. βιδέλο, διὰ τὸ ὅπ. βλ. βιδέλλο 2.

2) Ἄρρη μόσχος Ἀλόν. Ἦπ. (Κουκούλ.) Ἠράκλ. Θεσσ.
(Δομοκ.) Θράκ. (Τσακίλ.) Καλαβρ. (Γαλλικ.) Μακεδ.
(Βόιον Βροντ. Δεσκάτ. Καστορ. Πόρ.) Πελοπν. (Γέρμ.)
Σκόπ. Στερελλ. (Ἀχυρ. Λεπεν.) Τῆν. (Πύργ.) κ.ά.:
Μ'νουχίζον τοῦ δαμάλ' Πύργ. Τοῦ δαμάλ' δὲν εἶν' μ'νούχ'
(= εὐνουχισμένο) Βροντ. Τὸ δαμάλι τ' ἀν-νουχίζομε (=
τὸ εὐνουχίζομε) Γαλλικ. β) Μόσχος εὐνουχισθεὶς ἤδη
Μακεδ. (Ρυάκ.) Τσακων. 3) Δάμαλις Θεσσ. (Βαμβακ.)
Θράκ. Κρήτ. (Κίσ.) Κύπρ. (Ἐξω Μετόχ. κ.ά.) Λῆμν.
Μακεδ. (Ἄσσηρ. Δοξᾶτ. Καστορ. Κολινδρ. Πρέσπ.) Πε-
λοπν. (Βραχν.) Πόντ. (Νικόπ. κ.ά.) Σίφν. Χίος 4) Ἡ
δάμαλις μέχρι τοῦ τρίτου καὶ ἐνίοτε τετάρτου ἔτους τῆς ἡλι-
κίας της Ἀθῆν. (παλαιότ.) Ἀλόν. Εὔβ. (Στρόπον.) Ἦπ.
(Ζαγόρ. Πλατανούσ.) Θεσσ. (Ἀργιθ.) Ἰκαρ. Καλαβρ. (Μπόβ.)
Κύπρ. Λῆμν. Μακεδ. (Δεσπότ. Καστορ. Καταφύγ. Κοζ.
Σιοάν.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πάτμ. Πελοπν. (Βραχν. Μεσσην.)
Πόντ. (Νικόπ.) Σάμ. Σίφν. Στερελλ. (Φθιώτ. Φωκ.) Τῆν.
(Πύργ.) Χίος: Πῆραν δὴ δαμάλια τριότ'κα μὴ σιδιρέ-
μιον ζ'γὸ κὶ ἀλέτρ' (τριότ'κα = τριῶν ἐτῶν) Κοζ. || Ἄσμ.

Ἰκεὶ ποῦ πάει κ' ἐξίφι τριοῦ χρόνου δαμάλι,
ἔσπιρν κὶ ξέσπιρν τρία πινάκια σ'τάρι

Δεσπότ. 5) Ὁ ἐπιβήτωρ βοῦς, ταῦρος Εὔβ. (Αὐλωνάρ.
Βρύσ. Κάρυστ. Πλατανιστ.) Ἦπ. (Δωδών. Κόκκιν. Πρά-
μαντ. Ραδοβύζ.) Θεσσ. (Ἀργιθ. Βαμβακ.) Μακεδ. (Βογατσ.
Βροντ. Γαλατ.) Πελοπν. (Ἀνδροῦσ. Περιθώρ.) Στερελλ.
(Αἰτωλ. Ἀκαρναν. Βόνιτσ. Φθιώτ.) — Λεξ. Περιδ. Βυζ.:
Τοῦ βακούφ'κον δαμάλ' εἶχι τοῦ δικαίωμα νὰ βοσκῶν
σ' ὄλα τὰ στάρια· δουριάν τραοῦσαν τίς 'γιάδεις σ' αὐτὸ
(τραοῦσαν = ὠδηγοῦσαν πρὸς συνουσίαν) Βαμβακ. Σέρν'
ἢ 'γιάδα μας, θέλ' τοῦ δαμάλ' τοῦ βαρβᾶτον Γαλατ.
Θὰ πάω τὴ 'γελάδα μου 'ς τὸ δαμάλι Κάρυστ. Πλατανιστ.
Δὲ βρίζουν κάνα δαμάλ' νὰ β'δῆσ' τ' 'γιάδα Δωδών. Νὰ
πᾶς τσ' Μισουρηνοῦ πῶχει οὐ Κώστα Παππᾶς ἕνα καλὸ
δαμάλ' νὰ σῖρ' τ' 'γελάδα μας (σῖρ' = βατῶση) Πρά-
μαντ. 6) Μεταφ. ἐπὶ ἀνθρώπων, ἀνόητος, βλάξ Θῆρ.

Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Δαμαρ.) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.
Κόρινθ. Τριφυλ.) Σίφν. Στερελλ. (Ἀράχ.): κ.ά. Δὲν κα-
τάλαβες ἀκόμη, ρὲ δαμάλι, τί σοῦ λέει ὁ μπάριμπας σου;
Τριφυλ. Ἐχὼ ἕνα ψυχογιὸ ποῦ εἶναι δαμάλι αὐτόθ. Σοὶ στὸ
δαμάλι εἶναι, δὲ γαταλαβαίνει τίποτα Κίτ. Μάν. Πᾶψε, δα-
μάλι! (= πᾶψε βλάκα!) Ἀράχ. Συνών. Πᾶψε, βόδι! Σω-
στὸ δαμάλι εἶναι αὐτόθ. Αὐτὸς εἶναι δαμάλι Κρήτ. Ὡ τὸ
δαμάλι! (Ὡ τὸν βλάκα!) Ἀπύρανθ. || Φρ. Δαμάλι τοῦ κρι-
νον Θῆρ. Συνών. βόδι 1β, βουβάλι Β2. β) Εὐρωστος
νέος Στερελλ. (Ἀχυρ.): Ἐχ'ς καλὸ δαμάλ', Νίκου! (ὕψηλὸ
καὶ γερὸ παιδί!). 7) Δαμαλάκι 2, τὸ ὅπ. βλ., Χίος —
Λεξ. Βάιγ. Κορ., Ἄτ. 4, 218. Ἡ σημ. καὶ εἰς Σομ. Συνών.
βλ. εἰς λ. ἀρωσταρίδα.

Ἡ λ. ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Δαμάλι Ἄνδρ. (Κόρθ.)
καὶ ὑπὸ τοὺς τύπ. Γαμάλι Νίσυρ. Ἐ τὰ Δαμάλια Πάρ.
Ἄις-Γιάννης 'ς τὰ Δαμάλια Πάρ. Ἄι-Γιόργης 'ς τὰ Δα-
μάλια Πάρ. (Λεῦκ.)

δαμαλιά ἢ, Λεξ. Βάιγ Κορ., Ἄτ. 4, 91 Μπριγκ.

Ἐκ τοῦ οὖσ. δαμάλι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιά.
Ἡ λ. καὶ εἰς Σομ.

Τὸ δέρμα τοῦ μόσχου ἔνθ' ἄν.: Συνών. βοιδιά, διὰ
τὸ ὅπ. βλ. βοιδεῖα, δαμαλοπέτσι, μοσχαραῖα,
μοσχαραὸδεσμα

δαμαλιακὸς ἐπίθ. Ἄνδρ. Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὖσ. δαμάλι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ια-
κόσ, διὰ τὴν ὅπ. βλ. Ἄνθ. Παπαδόπ., Γραμμ. βορ. ἰδιωμ.,
111 πβ. S. Psaltes, Grammat. Byzant. Chron., 294.

Ὁ προσερχόμενος ἐκ μόσχου, οἶον κρέας, δέρμα κ.ά. ἔνθ'
ἄν.: Ὅταν ἕνα βόδι πάη τεσσάρων χρόνων, ἀλλάσσει τὰ
δόντια του καὶ αὐτὰ τὰ λέγουν δαμαλιακὰ Ρόδ. Συνών. βλ.
εἰς λ. δαμαλήσιος.

δαμαλίδα ἢ, Ἀθῆν. Ἄνδρ. (Κόρθ. κ.ά.) Θῆρ. Θράκ.

(Σαρεκκλ.) Ἴος Κέως Κύθν. Λέσβ. Μακεδ. (Ἄσσηρ. Βερ-
τίσκ. Δαμασκην. Δρυμ. Φυτ. Χαλάστρ. Χαλκιδ.) Μῆλ. Μύκ.
Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πάρ. Ρόδ. Σέριφ. Σίφν. Σῦρ Τῆν. (Πύργ.)
— Λεξ. Ποππλ. Δημητρ. δαμαλίδα Ἀπουλ. (Καστριν.
Κοριλ. Μαρτ. Στερνατ.) δαμαλίτα Ἀπουλ. (Καλημ. Στερ-
νατ.) ταμαλίδα Ἀπουλ. (Κοριλ.) ταμαλίτα Ἀπουλ. (Τσολ-
λῖν.)

Τὸ Βυζαντ. δαμαλίδα. Διὰ τὴν τροπὴν τοῦ δ εἰς τ
βλ. G. Rohlfs, Grammatica storica dei dialetti italogreci,
παρ. 38, 74.

Νεαρὰ ἀγελάς, μέχρι τοῦ τρίτου ἔτους τῆς ἡλικίας της,
μὴ γεννήσασα καὶ μῆτε τεθεῖσα ὑπὸ ζυγὸν εἰσέτι ἔνθ' ἄν.: Τῇ
δαμαλίδα ποῦ πουλήσετέ τηνε, ἐδώκατέ τηνε ἰὰ μαχαίρι ἢ
ἰὰ ζωδάρη; (τὴν ἐδώσατε διὰ νὰ τὴν σφάζουν ἢ διὰ νὰ τὴν
χρησιμοποιήσουν εἰς ἀγροτικὰς ἐργασίας;) Νάξ. (Ἀπύρανθ.)
'Κεῖν' ἢ δαμαλίδα εἶνι στραβεῖα (κουτσαίνει) Μακεδ. (Χα-
λάστρ.) Ἡ δαμαλίδα ἠθύμιζε· ἠθελε νὰ τὴν σαλτάρουνε κ'
ἠλώλαινε τὰ ζωδανὰ, ἀλλὰ ἐν ἠπιανε (ἢ ἀγελάδα εὐρίσκατο
εἰς σεξουαλικὸν ὄργανόν· ἠθελε νὰ ὀχευθῆ καὶ τρέλλαινε
τὰ ἀρσενικά, ἀλλὰ δὲν συνελάμβανε) Ἴος. Δαμαλίδα στρίπ-
πα (νεαρὰ ἀγελάς ποῦ δὲν ὠχεύθη εἰσέτι) Ἀπουλ. (Στερ-
νατ.) Ἐ ἀλεῖτα ἐκάν-νει τὸ δαμάλι ἢ δαμαλίδα (ἢ ἀγε-
λάδα γεννᾷ τὸ δαμάλι καὶ τὴν δαμαλίδα) Ἀπουλ. (Καστριν.)
Ἄ δαμαδίζον, τ-τέ δαμαλί-δε καὶ τὰ δαμάγ-για, 'ζεῖα ποῦ
λαδρέουνε (= ἡμερώνουν τίς δαμαλίδες καὶ τὰ δαμάλια ἐ-
κεῖνα ποῦ ὀργώνουν) Ἀπουλ. (Μαρτ.) Ὁ βασιλιάς ὁ Ἀλέ-

